

LUKUVUOSISUUNNITELMA 2026-2027

MIEHIKKÄLÄN PÄIVÄKOTI, LEPPÄKERTUN ESIOPETUS

1. Esiopetuksen järjestäminen

Esiopetus on tärkeä ajanjakso lapsen elämässä. Esiopetus suunnitellaan ja toteutetaan siten, että lapsilla on mahdollisuus innostua, kokeilla ja oppia uutta. Leikkiessään ja toimiessaan erilaisissa oppimisympäristöissä lapset laajentavat osaamistaan eri tiedon- ja taidonaloilla. Esiopetuksessa lapsilla on tilaisuuksia monipuoliseen vuorovaikutukseen ja sosiaalisten taitojensa vahvistamiseen. Tavoitteena on, että lapset oppivat arvostamaan ihmisten yhdenvertaisuutta ja omaa ainutlaatuisuuttaan.

Varhaiskasvatus ja siihen kuuluva esiopetus sekä perusopetus muodostavat lapsen kasvun ja oppimisen kannalta johdonmukaisesti etenevän kokonaisuuden ja perustan elinikäiselle oppimiselle. Esiopetuksen keskeisenä tehtävänä on edistää lapsen kasvua, kehitystä ja oppimisedellytyksiä. Toimintaa suunnitellaan lapsilähtöisesti ja sen tehtävä on vahvistaa lapsen myönteistä minäkuva ja käsitystä itsestään oppijana. Esiopetusta kehitetään inklusiivisten periaatteiden mukaisesti. Esiopetuksella on suuri merkitys lasten kasvun ja oppimisen tuen tarpeiden varhaisessa havaitsemisessa, tuen antamisessa ja samalla vaikeuksien ehkäisemisessä.

Miehiikkälässä esiopetus noudattaa perusopetuksen työpäiviä, pois lukien lauantai- ja sunnuntaiyöpäivät. Tämä tarkoittaa 748 tuntia esiopetusta toimintavuoden aikana. Toiminta tapahtuu Miehiikkälän päiväkodissa, Leppäkertun päiväkodilla, erillisessä kuusivuotiaiden esiopetusryhmässä. Esiopetus ja siihen kuuluvat materiaalit ja välineet ovat maksuttomia, lisäksi jokaiseen esiopetuspäivään sisältyy ohjattu ruokailutilanne, jossa lapsille tarjotaan maksuton ateria.

Miehiikkälän esiopetussuunnitelman keskeisiä käsitteitä ovat **leikki, oppimisen ilo, lapsen etu, lapsen tuki, osallisuus, inklusiivisuus, tavoitteellisuus, suunnitelmallisuus, arviointi ja kehittäminen.**

1.1 Esiopetuksen järjestäminen Miehiikkälän esiopetusryhmässä

Kaudella 2026 - 2027 Leppäkertun esiopetusryhmässä työskentelevät varhaiskasvatuksen opettaja Minna Husu ja varhaiserityiskasvatuksen lastenhoitaja Siiri Ilvonen. Lapsia ryhmässä on 7.

Leppäkertun esiopetus toimii samassa rakennuksessa Leppäkertun päiväkotiryhmien kanssa, mutta omissa tiloissa. Esiopetuksella on käytössä kaksi huonetta ja eteistila, jossa myös voi leikkiä.

Ruokailu tapahtuu päiväkodilla kokoustilassa/kabinetissa.

Sisäliikunnassa pystytään hyödyntämään koulun salia sekä tarvittaessa myös esikoulun omia tiloja. Ulkoliikuntaan on mahdollisuus viereisillä kentillä, joita hyödynnetään paljon etenkin syksyisin ja keväisin sään salliessa. Talvilajeja voidaan toteuttaa lähiympäristön hiihtoladuilla sekä jääkaukalolla.

Päivittäinen ulkoilu tapahtuu joko eskarin ja varhaiskasvatuksen yhteisellä pihalla tai koulun pihalla, joissa on erilaisia leikkitelineitä ja ulkoleluja. Viikoittain pyritään myös ulkoilemaan lähimetsässä.

Esiopetus noudattaa perusopetuksen työpäiviä, pois lukien lauantaityöpäivät ja arkipäiväksi sattuvat koulujen todistustenjakopäivät. Esiopetusta annetaan maanantaista perjantaihin klo 9.00–13.00.

Esiopetuksen syysloma on viikolla 43 eli **19.-25.10.2026** ja joululoma **21.12.2026-6.1.2027**.

Talviloma on viikolla 9 eli **1.-7.3.2027** ja viimeinen esiopetuspäivä ennen kesälomaa on perjantai 4.6.2027.

2. Esiopetuksen toimintakulttuuri

Toimintakulttuuria arvioidaan ja kehitetään siten, että se tukee esiopetuksen tavoitteiden toteutumista. Kehittämisessä otetaan huomioon, että toimintakulttuuriin vaikuttavista seikoista osa on kirjoitettuja ja tiedostettuja, osa tiedostamattomia ja joskus myös tahattomia. Toimintakulttuuri vaikuttaa sen piirissä oleviin riippumatta siitä, tunnistetaanko sen merkitys ja vaikutukset vai ei.

Toimintakulttuurin kehittäminen lähtee lapsen edun ensisijaisuudesta ja edellyttää toimintatapojen ja pedagogiikan johtamista, henkilöstön ja lasten osallisuuden turvaamista ja sitoutuneisuutta yhteisiin toimintatapoihin. Vastuu kehittämisestä on opetuksen järjestäjällä ja esiopetusta johtavilla henkilöillä. Toimintakulttuuria kehitetään muun muassa kokeilemalla monipuolisia työtapoja, uusia ratkaisuja oppimisympäristöihin sekä kehittämällä ammatillista osaamista yhteistyöverkostoissa. Järjestelmällinen itsearviointi ja jatkuva kehittäminen ovat luonteva osa esiopetuksen arkea. Kehittämistyössä on tärkeää hyödyntää sekä lasten että huoltajien kokemuksia ja mielipiteitä. Yhteistyö muun varhaiskasvatuksen, perusopetuksen sekä tuen ja oppilashuollon ammattilaisten kanssa on välttämätöntä lasten sujuvan oppimisen polun ja hyvinvoinnin turvaamiseksi. Henkilöstön pedagoginen toiminta vaikuttaa suoraan annettavan esiopetuksen laatuun. Jokainen esiopetuksen kasvatus- ja opetustiimiin kuuluva henkilö sitoutuu työssään esiopetuksen ja varhaiskasvatuksen yhteisiin arvoihin ja tavoitteisiin.

Miehikkälän pedagoginen johtaminen edistää suunnitelmallisesti ja tavoitteellisesti henkilöstön oppimista ja jatkuvaa pedagogiikan kehittämistä opetussuunnitelmien ja tiimikohtaisten tavoitteiden mukaisesti. Miehikkälässä järjestetään vuosittain henkilöstön pedagogisiin tarpeisiin vastaavaa koulutusta. Esiopetuksessa pidetään suunnittelupäivä syksyn alussa, jolloin valitaan alkavan toimintavuoden pedagogiset tavoitteet ja painopisteet. Tavoitteiden toteutumista arvioidaan säännöllisesti tiimipalaverissa, osastopalaverissa sekä toimintasuunnitelman väliarvioinnissa vuoden vaihteessa sekä esiopetuksen arviointipäivässä toimintavuoden päättyessä alkukesällä. Päiväkodin johtaja on vastuussa pedagogisen johtamisen rakenteiden mukaisen toiminnan toteutumisesta. Esiopetusryhmän varhaiskasvatuksen opettaja on vastuussa oman tiimensä pedagogisesta johtamisesta ja yhteisten tavoitteiden toteutumisesta. Koko esiopetuksen henkilöstöllä on vastuu esiopetuksen toteuttamisesta omassa esiopetusryhmässään.

Esiopetuspäivän rakenne

Esiopetuspäivä alkaa pääsääntöisesti ulkoilulla. Ulkoilun jälkeen kokoonnutaan yhteen ja havainnoidaan sekä pohditaan, kuinka mones eskaripäivä esikoululaisilla on menossa (samalla harjoitellaan mm. numeromerkin tunnistamista sekä numeron ja lukumäärän yhdistämistä) ja mietitään myös, mikä viikonpäivä tänään on (harjoittelemme käsitteitä eilen, tänään ja huomenna).

Päivän aikana toimintaa erilaisissa kokoonpanoissa; pienryhmissä, pareittain tai koko ryhmänä mm. liikunnassa.

Esikouluryhmä ruokailee klo 11.10 alkaen omassa ”kabinetissaan”.

Ruokailun jälkeen esikoululaisille luetaan monipuolisesti erilaisia lasten kirjoja (kuvakirjat, runot, selkokirjat jne.) ja samalla harjoitetaan kielellisiä taitoja, mm. nimeäminen, sanavarasto. Tänäkin vuonna erityinen painopiste kielitietoisella opetuksella.

Jokainen päivä sisältää leikkiä, niin omatoimisempaa kuin ohjatumpaaakin. Leikki on tärkein oppimisen väline/keino.

Lapsia rohkaistaan kokeilemaan uusia asioita ja kertomaan oman mielipiteensä.

Päivän ohjelma on kuvina seinällä. Käytössä on myös kuvia erilaisista leikeistä ja toiminnoista. Tarvittaessa esiopetuksessa käytetään myös tukipiirtämistä.

Kaudella 2026–2027 esiopetuksen koulukuljetukset tapahtuvat linja-autolla. Linja-auton kyytiin saatetaan esikoululainen Kalliokosken päiväkodin henkilökunnan, tai kotona vanhemman, toimesta ja esikoululaista ollaan vastassa kaukalon vieressä. Osa lapsista tarvitsee täydentävää varhaiskasvatusta esiopetuksen lisäksi. Täydentävä varhaiskasvatus järjestetään joko esiopetuksen tiloissa tai muissa Miehiikkälän varhaiskasvatuksen ryhmissä, mutta iltpäivät aina Leppäkertun päiväkodissa/esiopetuksen tiloissa.

- Toiminnan lähtökohtana ovat yksilölliset tavoitteet.
- harjoitellaan kaveritaitoja (miten kaverille puhutaan, ketään ei jätetä yksin, kaverista huolehditaan) ihan konkreettisesti leikkien avulla
- aikuinen läsnä ja tukena
- eriytetty toiminta, esim. pienryhmissä, sekä inklusio
- kannustaminen ja rohkeus tärkeää, osa jokapäiväistä toimintaa
- kesäkirjeet, joissa kyseltiin lasten toiveita
- PISARAPUUTTUMISEN- malli käytössä
- liikkuminen lähiympäristössä ja metsässä, samalla konkreettisesti harjoitellen, mitä luonnossa voi ja saa tehdä (esim. katkotaanko puista oksia, mihin roskat laitetaan)
- opetuskielen opettaminen sekä kielitietoinen pedagogiikka

Tällä kaudella kiinnitämme erityistä huomiota tunne- ja vuorovaikutustaitoihin sekä kielen kehitykseen; harjoittelemme ja vahvistamme tunteiden säätelyä ja ”tunnemyrskyistä” yli pääsemistä sekä vahvistamme kaveritaitoja; miten ja mitä kaverille puhutaan, kaverin kuunteleminen ja yhdessä asioista sopiminen, kaverista

huolehtiminen. Tärkeää myös **kielitetoinen esiopetus**. Vahvistetaan lasten opetuskielen osaamista sekä luku- ja kirjoitusvalmiuksia.

Kiusaamisen ehkäisy ja siihen puuttuminen

Hyvä kohtelu on jokaisen lapsen oikeus. Lapsella tulee olla turvallinen esiopetusympäristö, jossa voi kasvaa ilman pelkoa kiusaamisesta, häirinnästä, syrjinnästä ja väkivallasta. Jokainen voi kokea itsensä hyväksytyksi sellaisena kuin on, uskaltaen tuoda omat näkemyksensä ja mielipiteensä esille.

Kiusaaminen, häirintä, syrjintä ja väkivalta ovat kasvuympäristöissä yksiselitteisesti kiellettyjä. Lapsi tai varhaiskasvatuksen henkilöstö ei saa kiusata eikä syrjiä ketään eikä vaarantaa muiden turvallisuutta tai terveyttä. Asian varhainen käsittely yhdessä huoltajien kanssa edistää lasten kokeman kiusaamisen, häirinnän, syrjinnän tai väkivallan päättymistä. Tärkeää on ME-hengen luominen eli että kaveria ei jätetä yksin ja asioita tehdään sekä koetaan yhdessä. Ystävyyssuhteilla on suuri merkitys. (liite 1)

3. Oppimiskokonaisuudet

Ilmaisun monet muodot

Musiikki:

Syksy: (elo-, syys-, loka- ja marraskuu)

- Perusrytmi ja kehosoitimet
- Liikkuminen musiikin mukaan
- Syksyisiä ja kehonosiin liittyviä lauluja
- Kuunnellaan musiikin tempon vaihteluita
- rytmisoittimiin tutustuminen
- Musiikin välittämät tunnelmat (duuri-molli)
- Perinteiset suomalaiset laulut
- laululeikit

Talvi: (joulu-, tammi- ja helmikuu)

- Hiljaisuus – tauko musiikissa, soitetaan ja lauletaan hiljaa sekä voimakkaasti
- vuoro-/kaikulaulun harjoittelu
- musiikkimaalaus
- korkea – matala sävel
- kuunnellaan eri maiden lauluja/ kansainvälisyys
- Klassinen musiikki (mm. Jean Sibelius)
- soitinsadut

Kevät: (maalis-, huhti- ja toukokuu)

- Nuottien aika-arvot eli TA, TI-TI, TA-A
- musiikin arviointi (esim. levyraati tyyliin)

Kulloinkin käsiteltävänä oleva aihepiiri määrittelee lauluvalintoja, samoin kuin esim. vuodenajat. Musiikkia ja laulua käytämme oppimisen tukena; opettelemme mm. viikonpäiviä ja aakkosia laulujen avulla.

Kuvataide/kädentaidot:

Syksy: (elo-, syys-, loka- ja marraskuu)

- Hienomotoriikka: kynäote/saksien käyttö/liimaaminen/muovailu
- käytössä lyijykynät, puuvärit, vesivärit/pullovärit ja liidut
- luonnonmateriaaleilla taidetta
- helmityöt; pujottelu sekä hamahelmet
- askartelu
- laveeraus
- oman työn loppuun tekeminen ja oman työn suunnittelua
- valokuvaus

Talvi: (joulu-, tammi- ja helmikuu)

- tutkimme värejä/ värioppi
- jouluiset/talviset askartelut
- hiilellä piirtäminen
- taikamaalaus ja puhallusmaalaus
- ompelukuvat
- huovutus
- ulkona lumitaidetta
- paritöinä taidetta
- paperin tekeminen itse

Kevät: (maalis-, huhti- ja toukokuu)

- ompelua kankaalla, esim. pehmolelut
- tutkitaan taidekuvia
- pääsiäisaskartelut
- paperin taittelu
- puun käsittelyä, mm. naulaaminen

Keskeisessä asemassa koko kauden lasten oma ideointi ja suunnittelu.

Ilmaisu:

Syksy: (elo-, syys-, loka- ja marraskuu)

- Rohkeus ilmaista itseään puhumalla omassa eskariryhmässä (mm. lelupäivänä oman lelun esittely)
- omien tunteiden ilmaiseminen
- sananselitys (esim. alias-korteilla)

Talvi: (joulu-, tammi- ja helmikuu)

- saduttaminen
- varjoteatterin esittäminen
- kuvasta kertominen
- pantomiimin esittäminen

Kevät: (maalis-, huhti- ja toukokuu)

- pienten esitysten/näytelmien tekeminen/esittäminen
- pöytäteatterin tekeminen

Vieraillemme lähiympäristössä mahdollisesti järjestettävissä esityksissä.

Kielen rikas maailma

Elokuu:

- tutustuminen ja esittäytyminen
- ohjeiden mukaan toimiminen
- riittäminen
- oman nimen tunnistaminen, nimen kirjaimet ja tavuttaminen
- kirjastoon tutustuminen (kirjastossa käydään säännöllisesti koko eskarivuosi, vähintään kerran kuukaudessa)
- Oikea kynäote
- Kielellisten taitojen kartoitus

Syyskuu:

- Kirjaimet ja äänteet A ja I
- Kuullun ymmärtäminen ja sanavaraston kartuttaminen
- Kerronta (esim. omasta lelusta kertominen tai viikonlopun tapahtumista)
- Tavuttaminen esim. taputusta hyödyntäen ja tavun hahmottaminen

Lokakuu:

- Kirjaimet ja äänteet S, U ja N
- Ilmaisurohkeus, rooliin eläytyminen, havainnoista ja mielipiteistä kertominen, toisten kuunteleminen
- Päättely, ala – ja yläkäsitteiden harjoittelu/vahvistaminen
- tavuttaminen (esim. taputtaen) ja alkuäänteiden kuuntelu
- Aleksis Kiven päivä
- kuvien tarkastelu ja tulkinta, tutustutaan digitaalisten välineiden käyttöön (mm. tabletilla Molla ABC)

Marraskuu:

- Kirjaimet ja äänteet O ja L
- Nimeämisspelit, esim. Kalapeli
- digilaitteilla kuvaaminen (kamerakynä pedagogiikka)

Joulukuu:

- Kirjaimet ja äänteet E ja M
- tarinan kertominen (saduttaminen, havainnoidaan puheen muuttumista kirjoitukseksi) ja draamaleikit

Tammikuu:

- Kirjaimet ja äänteet R ja K
- Vuorovaikutustaitojen harjoittelu
- Harjoitellaan myös loppuäänteen kuuntelua
- alku- ja lopputavun kuuntelu
- Kuvasarjan järjestäminen ja siitä kertominen

Helmikuu:

- kirjaimet ja äänteet Ä ja P
- Tutustutaan viestintävälineisiin (mm. sanomalehtiweek)
- Runebergin päivä
- Kalevalan päivä
- Kansansatuihin tutustuminen

Maaliskuu:

- Kirjaimet ja äänteet Y, T ja Ö

Huhtikuu:

- Kirjaimet ja äänteet V, J, H ja vierasperäiset kirjaimet
- kirjainten ja äänteiden kertaaminen

Toukokuu:

- Tavujen yhdistäminen sanaksi

Erilaiset pelit ja leikit apuna, esim. KALAPELI, MOLLA ABC, LAIVA ON LASTATTU.
Hassut tarinat eli tarinan täydentäminen.

Minä ja meidän yhteisömme

Syksy: (elo-, syys-, loka- ja marraskuu)

- Laaditaan eskariryhmälle yhteiset säännöt
- Harjoitellaan oman vuoron odottamista ja toisten kuuntelemista ja yleensäkin toisten huomioonottamista
- Vahvistetaan myönteisen itsetunnon kehittymistä (kehuminen/kannustaminen)
- Tuetaan ryhmäytymistä ja harjoitellaan yhteistyötä esim. paritöiden avulla
- Kaveritaitojen harjoittelu (mitä ja miten kaverille puhutaan)
- Mitä tarkoittaa **kiusaaminen/Kiusaamisen ehkäiseminen**
- Kiinnitämme huomiota hyviin käytöstapoihin ja erityisesti **tunne- ja vuorovaikutustaitoihin**
-

- Huomioimme lapsen oikeuksien päivän ja Isänpäivän, jolloin mm. kiinnitämme huomiota perheiden moninaisuuteen
 - Jokainen ihminen on arvokas omana itsenään
 - Harjoittelemmme liikkumaan lähiympäristössä ja tutkimme, mitä palveluita lähiympäristöstä löytyy (vieraillemme säännöllisesti mm. kirjastossa)
- Lokakuussa osallistumme kirjaston järjestämälle satuhetkelle.

Talvi: (joulu-, tammi- ja helmikuu)

- Tunnetaitojen harjoittelu
- Harjoittelemmme ongelmanratkaisua/ristiriitojen selvittelyä myönteisin keinoin
- Harjoittelemmme osallistumista yhteiseen päätöksentekoon ja omien näkemysten/mielipiteiden esilletuomista
- Tutustumme erilaisiin kulttuureihin
- Huomioimme Itsenäisyyspäivän ja Joulun (mitä perinteitä niihin kuuluu)
- **Joulujuhlat/Jouluinen tapahtuma** joulukuussa
- Harjoittelemmme oman toiminnan arviointia (Mitä jo osaan? Mitä ehkä täytyy vielä harjoitella?)
- Medialukutaito (vietämme mm. sanomalehtiä ja tutustumme muutenkin erilaisiin viestintäkanaviin)
- Tutustumme paikalliseen historiaan

Kevät: (maalis-, huhti- ja toukokuu)

- tutustumme kierrätykseen (mitä kaikkea voi kierrättää/miten/mihin tavaroita voi viedä)
- Pääsiäisen perinne
- Kasvun ihme
- Äitienpäivä
- Vietämme **keväthuhlia**

Huomioimme jokaisen eskarilaisen syntymäpäivät!

Yhteistyö huoltajien kanssa koko kauden tärkeää!

VANHEMPAINILTA pidetään syyskuun loppuun mennessä.

LEOPS-keskustelut pyritään pitämään ennen syyslomaa, viimeistään lokakuun loppuun mennessä.

LEOPS arviointikeskustelut huoltajien kanssa huhti-toukokuun aikana.

Samoin **tiedonsiirtopalaverit** koulun opettajan kanssa pidetään huhti-toukokuun aikana.

Tutkin ja toimin ympäristössäni

Syksy: (elo-, syys-, loka- ja marraskuu)

- Eskarin tiloihin tutustuminen
- Ajan käsitteet/hahmottaminen eli esiopetuksen struktuurit: päivän kulku, viikonpäivä, viikko, kuukausi, vuodenaika

- Lähiympäristöön tutustuminen kävellessä
 - rakennettu ympäristö
- Liikennekasvatus/tiellä liikkuminen/liikennesäännöt
 - Vietämme **liikenneturvallisuusviikkoa** syyskuussa
- Metsäretket; jokamiehen oikeudet
 - havaintoja syksyn etenemisestä
- säätilojen huomioiminen erityisesti pukeutumisen näkökulmasta
- Sadonkorjuu

Talvi: (joului-, tammi- ja helmikuu)

- Talvi vuodenaikana; muutokset luonnossa/säätilassa
- Tutkimme eläinten jälkiä

Kevät: (maaliskuu-, huhti- ja toukokuu)

- Seurataan kevään merkkejä; milloin lehdet ilmestyvät puihin, milloin ja mitä kasveja nousee maasta, säätilan muutoksia
- Kasvun ihme (laitamme siemeniä itämään ja seuraamme kasvua ja teemme siitä arvioita ja havaintoja)
- Elollinen ja eloton luonto

Matematiikan vuosikello

ELOKUU:

- Matematiikan huomaaminen/havainnointi ympäristössä (mm. matikkakävelyt)
- perusmuodot
- käsitteet JONO, RIVI, ENSIMMÄINEN-VIIMEINEN, ERILAINEN-SAMANLAINEN
- jatka sarjaa
- Lukumäärät 1-10
- Lautapelit
- Matemaattisten taitojen kartoitukset

SYYSKUU:

- Lukumäärien vertaaminen; ENEMMÄN-VÄHEMMÄN, YHTÄ MONTA
- Luvut 1 ja 2, numeromerkki 1
- Lukumäärien laskeminen
- Sijaintikäsitteet: EDESSÄ-TAKANA-VIERESSÄ-KESKELLÄ-ALHAALLA-YLHÄÄLLÄ
- Lukujonossa liikkuminen eteenpäin

LOKAKUU:

- Luokittelu/yläkäsitteet
- Numeromerkki 2
- lukujonossa liikkuminen eteen- sekä taaksepäin
- Mikä ei kuulu joukkoon

MARRASKUU:

- Luvut ja numeromerkit 3 ja 4
- Luokittelu (esim. värin, koon tai lajin mukaan)

- Vertailu: YKSI-MONTA/ VÄHEMMÄN-ENEMMÄN/ISO-PIENI/SUUREMPI-PIENEMPI-YHTÄ SUURI

JOULUKUU:

- Luvut ja numeromerkit 5 ja 6
- Lukumäärien laskeminen
- Lukujono

TAMIKUU:

- Luvut ja numeromerkit 7 ja 8
- Lukujen hajotelmia
- Lukumäärien laskeminen
- Helppoja yhteenlaskuja
- Koodaamista harjoittavat pelit (esim. Robogem, Robocoding)

HELMIKUU:

- luvut ja numeromerkit 9 ja 10
- Raha; tutustuminen rahayksikköön ja kauppaleikit
- Yhteenlaskuja
- Lukujen hajotelmia

MAALISKUU:

- Mittaaminen; pituus ja punnitseminen
- Kellonajat (tasat ja puolet tunnit)
- Numeromerkki 0

HUHTIKUU JA TOUKOKUU:

- Asioiden kertausta

Matemaattisia taitoja harjoittelempa ihan arjen tilanteissa, ja pelien ja leikkien avulla, joka päivä. Lautapelit ja palapelit joka kuukausi ohjelmassa.

Kasvan ja kehityn ja Liikunta

Syksy:

- Itsestä ja omista tavaroista huolehtiminen
- Kannustaminen ja hyväksyntä tärkeää
- Päivittäinen hygienia ja käsienpesun harjoittelu
- Harjoitellaan hyviä ruokatapoja ja rohkaistaan maistamaan myös uusia makuja
- Tutustutaan lautasmalliin
- Kiinnitetään huomiota eskariympäristön turvallisuuteen niin sisällä kuin ulkona
- Kiinnitetään huomiota ja puhutaan liikunnan, mutta myös levon merkityksestä
- Turvataidot, jokaisen "oma tila"

Talvi:

- Sään mukainen pukeutuminen
- Tutustutaan erilaisiin juhlakulttuureihin
- Harjoitellaan vaaratilanteissa toimimista, esim. 112-päivä
- Puhutaan peloista ja käsitellään niitä
- Puhutaan tieto- ja viestintätekniikan turvallisesta käytöstä

- Tutustutaan omaan/omiin perinneruokiin sekä lasten edustamien kulttuurien perinneruokiin ja ruokailutapoihin

Kevät:

- Kouluun tutustuminen
- Kiinnitetään huomiota hyvään työskentelyasentoon

Liikunta

Syksy: (elo-, syys-, loka- ja marraskuu)

- Erilaiset liikuntaleikit (esim. polttopallo, hipat, seuraa johtajaa, hanhi & anka)
- Kehon tuntemus ja hallinta
- yleisurheilu
- Kävely ja juokseminen (eri suuntiin ja eri nopeuksilla, etuperin ja takaperin), reaktiokyky
- Hyppääminen eri tavoin
- Kiipeäminen ja riippuminen
- Kieriminen, pyöriminen ja konttaaminen, kuperkeikka
- Pallon käsittely (erikokoisilla palloilla); heittäminen (ylä- ja alakautta, yhdellä ja kahdella kädellä) ja kiinnittäminen, silmän ja käden koordinaatio (tarkkuusheitto), potkaiseminen ja kuljettaminen, pompotus
- Metsäretket (liikkuminen erilaisissa maastoissa)

Talvi: (joulu-, tammi- ja helmikuu)

- Tutustumme erilaisiin välineisiin; esim. vanteet, hyppynaru, hernepussit, mailat
- Tasapaino
- Toiminnallinen joulukalenteri
- Temppuilu-radat
- Vartalon ja raajojen käyttö
- Hiihto (harjoitellaan kaatumista ja ylösnousemista, vuorohiihto, tasatyöntö, mäen laskeminen ja mäen nousemisen tekniikat)
- Luistelu (kääntyminen, pysähtyminen, väistäminen)
- sekä mäenlasku
- Sähly
- liikuntavarjo

Kevät: (maalis-, huhti- ja toukokuu)

- Uinti 3 krt Ratevassa
- Valokuvasuunnistus

Esiopetuksessa on huolehdittava liikunnallisen elämäntavan edistämisestä (Lakisääteinen velvoite 1.8.2026 alkaen). Tämä toteutuu helposti, sillä esiopetuksessa toteutetaan toiminnallista pedagogiikkaa ja yhdistämme liikuntaa uusien asioiden oppimiseen. Liikunnan avulla on mahdollista hahmottaa uusia asioita kehollisesti ja sitä kautta helpompi oppia ne myös kognitiivisesti (esim. muodostetaan kirjaimia kehon avulla).

4. Oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt

Jokaiselle eskarilaiselle laaditaan oma henkilökohtainen esiopetuksen oppimissuunnitelma (Leops) Syksyllä yhdessä huoltajien kanssa, tarvittaessa mukana myös muita asiantuntijoita, esim. varhaiskasvatuksen erityisopettaja. Suunnitelman avulla seurataan ja arvioidaan lapsen edistymistä ja sitä voidaan tarvittaessa tarkistaa lukuvuoden aikana. Lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelman avulla pyritään turvaamaan lapselle parhaat edellytykset kasvaa ja oppia.

Oppimissuunnitelma sisältää kuvauksen lapsen arkitaidoista ja sosiaalisista vuorovaikutustaidoista, karkea- ja hienomotoriikasta, työskentelytaidoista ja kielellisistä ja matemaattisista valmiuksista. Myös lapsen ja huoltajien toiveet esiopetusvuodelle kirjataan suunnitelmaan.

Oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt ovat osa esiopetuksen kaikkea toimintaa. Ryhmäkohtaisia tukimuotoja annetaan oppimisen edellytyksiä tukevien opetusjärjestelyiden lisäksi. Näin pyritään ennaltaehkäisemään vahvempia tukimuotoja sekä tukemaan lasten yhdenvertaista oikeutta oppimiseen.

Miehikkälän esiopetuksessa on esillä kuvitettu päiväjärjestys luomassa päivän rakenteen lapsille näkyväksi. Opetuksessa ja ohjauksessa käytetään tarvittaessa myös piirrostaulea, johon piirretään apukuvia tai jopa tekstiä. Vaikka ryhmä on pieni, se jaetaan tietyissä toiminnoissa vielä kahteen pienryhmään, jolloin keskittyminen helpottuu. Esiopetuksessa on käytössä myös ”pöytäsermit”, jotka helpottavat keskittymistä omaan tehtävään pöydän ääressä. Myös leikeissä ryhmää on mahdollista ohjata ja jakaa useampaan tilaan. Näin opettajalla on mahdollista huomioida lasten vahvuudet ja tarpeet sekä eriyttää joko helpottaen tai vaikeuttaen käsillä olevaa tehtävää. Miehikkälän esiopetuksessa panostetaan erityisesti kielitietoiseen opetukseen ryhmän moninaisten kielitaustojen sekä kielellisiin haasteisiin vastaten. Tuetaan lasten kielellistä kehitystä ja eri tiedon- ja taidonalojen käsitteiden ymmärtämistä ja oppimista. Inklusiivisten periaatteiden mukaisesti tuki toteutetaan osana vertaisryhmää.

Pedagogisiin järjestelyihin lukeutuu selkeän päivärytmin luominen (strukturi). Jokaiselle lapselle taataan sensitiivinen ja saavutettava vuorovaikutustapa. Apuna voidaan käyttää viittomia, kuvia tai erilaisia teknologian ratkaisuja.

Rakenteellisilla järjestelyillä mahdollistetaan tarvittaessa pedagogisten järjestelyiden toteutuminen ryhmässä. Näihin kuuluu tilojen esteettömyys, lapsi ryhmän pienentäminen sekä henkilökunnan mitoituksen ja/tai rakenteeseen liittyvät ratkaisut, jotta esiopetukselle asetetut tavoitteet voidaan saavuttaa.

Ryhmäkohtaiset tukimuodot

Perusopetuslaissa määritellään kolme ryhmä kohtaista tukimuotoa. Ne ovat yleinen **tukiopetus** (eriyttäminen, pienryhmä toiminta, samanaikaisopetus), **opetuskielen tukiopetus** ja **erityisopettajan antama opetus muun opetuksen yhteydessä**. Ryhmäkohtaisia tukimuotoja on resursoitava ja annettava suunnitelmallisesti oppimisen edellytyksiä tukevien opetusjärjestelyiden lisänä. Tuen edellytyksenä on henkilöstön yhteistyö ja yhteisesti

rakentuva näkemys esiopetusryhmän ja ryhmään kuuluvien lasten tuen tarpeesta. Ryhmäkohtainen tuki ei edellytä esim. hallintopäätöstä vaan niiden toteuttaminen on suunniteltava osana ryhmän toimintaa ja niiden tulee näkyä ryhmän lukuvuosisuunnitelmassa.

Miehiikkälän esiopetuksen ryhmäkohtaiset tukitoimet tarkentuvat lukuvuoden kuluessa ja niihin vaikuttaa ryhmän kehitystaso, tarpeet, havainnoinnin ja arvioinnin kautta saatu tieto sekä vanhempien kanssa käydyt keskustelut.

Opetuskielen tukiopetusta antaa pääsääntöisesti ryhmän opettaja, mutta sitä voi myös antaa muu opettaja. Sitä on annettava esiopetuksessa niin usein kun on tarpeen. Tukiopetuksen suunnittelussa otetaan huomioon kielitietoisuuden sekä suomi/ruotsi toisena kielenä-opetuksen näkökulma.

Miehiikkälässä erityisopetusta antaa erityisopettaja Mari Heikkilä. Erityisopettajan antama opetus tapahtuu muun esiopetuksen yhteydessä toteutettuna, mutta se mahdollistaa myös opetuksen pienemmälle ryhmälle. Ryhmän koko perustuu havaittuun tarpeeseen ja ryhmien muodostamisen voi olla joustavaa. Erityisopettaja voi antaa myös konsultaatiota esiopetusryhmän opettajalle ja koko henkilökunnalle. Erityisopetusta eskarilla antaa myös Kati Lavonen.

4.3 Lapsikohtaiset tukitoimet ja niiden järjestäminen

Lapsella on oikeus saada lapsikohtaisia tukitoimia viipymättä, jos arvioidaan että ryhmäkohtaiset tukimuodot ovat riittämättömät. Lapsikohtaisia tukimuotoja annetaan yksilölliseen tarpeeseen perustuen ja säännöllisesti.

Erityisopettaja voi antaa opetusta osittain pienryhmässä, muun opetuksen yhteydessä tai tarpeen vaatiessa myös yksilöopetuksena. Säännöllinen erityisopettajan antama opetus on pitkäkestoista, esimerkiksi vuoden tai lukukauden. Lapsikohtaisen tuen lisäksi hänellä on oikeus saada ryhmäkohtaista tukea. Lapsikohtaiset tukitoimet järjestetään ensisijaisesti hänen omassa ryhmässään. Lapsikohtaisesta tuesta tehdään aina viranhaltia päätös.

Lapsikohtaiset avustajapalvelut tulevat kyseeseen silloin kun muut tukitoimet eivät tue lapsen yhdenvertaista osallistumista esiopetukseen. Avustaja voi esiopetustoiminnan aikana auttaa myös muita lapsia, jotta esiopetuksen opettaja voi opettaa lasta hänen yksilölliset tarpeensa huomioiden.

Lapsikohtaiset tukitoimet

- Erityisopettajan antama opetus osittain pienryhmässä ja muun opetuksen yhteydessä
- Erityisopettajan antama opetus pienryhmässä
- Tulkitsemispalvelut
- Avustajapalvelut
- Apuvälineet

Lapsikohtaisten tukitoimien tarpeen arviointi, jos ryhmäkohtaiset tukimuodot eivät ole riittäviä
.....> arvioinnin kirjaaminen tuen toteuttamista koskevaan suunnitelmaan

Ryhmäkohtaiset tukimuodot

Yleinen tukiopetus, opetuskielen tukiopetus, erityisopettajan opetus muun opetuksen yhteydessä.

Opiskeluhoolto

on lapsen kokonaisvaltaisesta hyvinvoinnista huolehtimista. Oppilashuollon palveluita ovat psykologi- ja kuraattoripalvelut, joita käytetään tarvittaessa sekä terveydenhoitopalvelut. Myös varhaiskasvatuksen erityisopettaja vierailee säännöllisesti ryhmässä. Eri ammattiryhmien konsultaatio on tärkeä työmenetelmä oppilashuollossa ja esiopetuksen oppilashuoltoryhmät ovat monialaisia.

Ensisijaisesti oppilashuoltoa toteutetaan ennaltaehkäisevänä koko yhteisöä koskevana toimintana. Tätä oppilashuoltoa koordinoi opiskeluhooltoryhmä (OHR).

Käytössä on erillinen yhteisöllinen opiskeluhooltosuunnitelma, joka kattaa ikäryhmät esiopetuksesta toisen asteen koulutukseen saakka. Suunnitelma löytyy varhaiskasvatuksen verkkolevyn H-asemalta, johon on oikeus vain kyseisen päiväkodin henkilökunnalla.

Liite 1

Mitä kiusaaminen on?

Kiusaaminen on sitä, että lapsi joutuu toistuvasti yhden tai useamman lapsen kielteisten tekojen kohteeksi.

Kiusaamisesta johtuen: lapsi voi tuntea itsensä muita huonommaksi, uhatuksi fyysisesti tai henkisesti, arvottomaksi, torjutuksi jne. Kiusaaminen on ryhmäilmiö missä ryhmässä on useita rooleja: kiusaaja, kiusattu, apuri, kannustaja, puolusta, hiljainen hyväksyjä. Kiusaamiseen liittyy aina vallankäyttöä.

Fyysinen kiusaaminen

- lyöminen
- potkinen
- kamppaaminen
- esteenä oleminen
- vaatteiden repiminen
- kivien ja hiekan heittäminen
- leikkien sotkeminen

Psyykkinen kiusaaminen

- Uhkailu
- Manipulointi
- Kiristäminen
- poissulkeminen
- leikin sääntöjen muuttaminen
- selän takana puhuminen
- puhumatta jättäminen

Sanallinen kiusaaminen

- haukkuminen
- nimittely
- hännäminen
- lälättäminen
- vaatteiden yms. kommentointi

Kiusaamisen huomaaminen ja tunnistaminen

Kiusaamistilanteiden huomaaminen ja tunnistaminen ovat edellytys, että niihin voidaan puuttua. Ryhmään tulee luoda sellainen ilmapiiri, jossa lapsi haluaa ja uskaltaa kertoa kokemuksistaan, luottamus. Lapsella on oikeus kertoa ja tulla kuulluksi ilman että häntä leimataan millään tavalla.

Miten kiusaamista ehkäistään

Lapselle ollaan läsnä ja ohjataan tilanteita, ennaltaehkäistään mahdollisia kiusaamistilanteita. Syy esimerkiksi riitoihin pitää selvittää kunnolla,

Pisarapuutuminen

Miten kiusaamiseen puututaan

Aikuinen reagoi aina kiusaamista nähdessään, tunnistaa sen ja puuttuu sovitulla tavalla.

Kiusaamisen tunnistaminen voi olla vaikeaa koska se voi tarkoittaa eri yksilöille eri asioita, mutta kasvattajan tulee aina olla puolueeton. Lapsen kokemus on hänelle todellinen tilanne. Kielteisen toiminnan kohteeksi joutunut lapsi on loukkaantunut fyysisesti tai psyykkisesti riippumatta siitä on toiminta ollut tahallista tai tahatonta

Yhteistyö vanhempien kanssa

Varhaiskasvatuksen henkilöstön tehtävä on lisätä vanhempien tietoisuutta kiusaamisesta ilmiönä. Kasvatus kumppanuus on tärkeää esiopetuksen ja vanhempien välillä

Keinot kiusaamisen huomaamiseksi ja tunnistamiseksi

- havainnoi lasten leikkiä sekä ulkona että sisällä
- keskustele kiusaamisesta ja ystävyydestä lasten kanssa
- rohkaise lapsia ketomaan kokemuksistaan
- yhteistyö vanhempien kanssa
- kuvien käyttö, erilaisista kiusaamistilanteista
- kirjat
- dokumentoi, tarkkaile ja tutki lähemmin lasten yhteistoimintaa

Kiusaamisen ehkäisyn keinoja

- turvallinen ilmapiiri, jossa aikuinen on läsnä
- sosiaaliset ja emotionaaliset taidot
- leikin havainnointi ja ohjaaminen
- tapa- ja moraalikasvatus
- tasa-arvo ja yhdenvertaisuus
- erilaisuuden arvostaminen (piilo asenteet)
- yhteistyö vanhempien kanssa

- kiusaamiseen puuttuu se aikuinen, joka kiusaamisen havaitsee
- pisarapuuttumisen malli
- seuranta, loppuuko kiusaaminen
- vanhemmille kerrotaan heti ja kertomisen tekee se kasvattaja joka on kiusaamiseen puuttunut, ei toisen käden tietoa
- tarvittaessa yhteistyötä varhaiskasvatuksen erityisopettajan kanssa

- kiusaamisen ehkäisy on vanhempien ja esiopetuksen yhteinen asia
- syyllistäminen ja leimaaminen eivät auta
- kiusaaminen ei johdu yksiselitteisesti syistä jotka voidaan kotoa käsin poistaa
- aina kodit eivät sitoudu samoihin arvoihin, silti esiopetuksen täytyy toimia ja auttaa niin kiusaajaa kuin kiusattua lasta